

Pirineu en joc

Publicació sobre la candidatura als Jocs
Olímpics d'hivern Pirineus-Barcelona 2030
Tardor 2021 - 10.000 exemplars

Pirineus-Barcelona, la candidatura de les elits metropolitanes

David Bou | @dvdbou

La cúpula del poder empresarial de Barcelona, de la mà de figures influents dins del COI, pressiona les administracions catalanes per fer uns Jocs Olímpics d'hivern d'esquena a la societat civil pirinenca

"A través d'aquesta carta, vull expressar l'interès del govern que presideixo d'iniciar converses amb el Comitè Olímpic Internacional (COI) en relació amb la possible presentació de la candidatura Pirineus-Barcelona per a l'organització dels Jocs Olímpics i Paralímpics d'hivern de 2030". Així és com començava la missiva que el 132è president de la Generalitat de Catalunya, Pere Aragonès (ERC), va remetre el 14 de juliol al despatx del president del Comitè Olímpic Espanyol (COE), Alejandro Blanco, qui té les competències per presentar la candidatura.

Aquest pas havia quedat frustrat anteriorment pel canvi de govern a Catalunya i pels estralls de la pandèmia, però és imprescindible per formalitzar l'aposta política de l'executiu català per l'esdeveniment i iniciar les negociacions amb el COI per tornar a ser seu olímpica, 38 anys després dels jocs d'estiu de 1992. Al seu torn, el president del govern espanyol, Pedro Sánchez (PSOE), i el seu company de partit i homòleg a Aragó, Javier Lambán, també van enviar sengles cartes al COE per rubricar el seu suport a la candidatura. Finalment, el president del COI, l'alemany Thomas Bach, ha acceptat la proposta, tot i que encara no s'ha concretat el projecte

ni s'ha cercat el suport territorial necessari per assegurar la seva hipotètica viabilitat.

En aquesta cursa per guanyar la 26a edició dels Jocs Olímpics d'hivern que se celebraran l'any 2030, Pirineus-Barcelona –que fins fa uns mesos, curiosament, encara s'anomenava Barcelona-Pirineus– s'haurà d'enfrontar a Sapporo (el Japó), Salt Lake City (EUA) i pot ser també a Vancouver (el Canadà), tres ciutats que ja van acollir les olimpíades hivernals els anys 1972, 2002 i 2010, respectivament. Així doncs, es preveu que el nom de la ciutat amfitriona s'anuncii en la 139a sessió del COI que se celebrarà a Pequín (la Xina) l'any 2022 o en la 140a, que tindrà lloc l'any següent a Bombai (l'Índia).

Tanmateix, l'organisme internacional amb seu a Lausana (Suïssa) ha canviat la fórmula tradicional d'elecció de seus, que consistia en una jornada de votacions on es descartaven candidates fins a quedar l'escollida. Avui dia, inicia converses amb totes les aspirants i pren la decisió d'una forma menys col·legiada, un nou procés en el qual la diplomàcia pren especial importància i on algunes personalitats podrien afavorir l'elecció de Pirineus-Barcelona.

La mà de la nissaga Samaranch

Juan Antonio Samaranch ha estat, sens dubte, la principal figura de l'olimpisme espanyol de les dar-

Acte en suport a la candidatura olímpica
Pirineus-Barcelona 2030.
| Foment del Treball

La interlocució de Juan Antonio Samaranch júnior és cabdal per avançar en la candidatura

res dècades, ja que va ser president del COI fins a l'any 2001, amb 21 anys de mandat ininterromput. Afiliat des de molt jove a la Falange Española Tradicionalista i de las JONS, va ocupar diversos càrrecs polítics dins el règim franquista, posició que li va permetre fer créixer la seva fortuna familiar i xarxa d'influències, fins al punt que el rei emèrit Joan Carles I va crear l'any 1991 un títol nobiliari específic per a la seva família.

Un cop mort, la seva filla Maria Teresa va prendre el títol de II marquesa de Samaranch i el fill Juan Antonio Samaranch i Salisachs va continuar el camí del pare a l'olimpisme internacional. Nascut

a Barcelona, però resident a Madrid, també se'l coneix com a Samaranch júnior i va ser nomenat membre del COI en la mateixa sessió que el seu progenitor es va retirar. Una dècada més tard, va fer el salt a la comissió executiva, des d'on -entre altres tasques- va participar de les comissions coordinadores dels Jocs d'hivern de Torí el 2006, Sotxi 2014 i Pequín 2022. No obstant això, Samaranch Jr. encara va escalar més en l'escalafó de l'olimpisme mundial i es va convertir en un dels quatre vicepresidents del COI entre els anys 2016 i 2020, estenent així el seu poder.

El paper d'interlocutor de Samaranch Jr. està sent fonamental per avançar en la candidatura Pirineus-Barcelona 2030, auspiciat per un sector empresarial que coneix a la perfecció i del qual també n'és membre destacat. A banda de ser vicepresident tercer del Reial Automòbil Club de Catalunya (RACC), és conseller delegat i soci fundador de la multinacional GBS Finanzas, especialitzada a prestar serveis de banca d'inversions i gestió de grans patrimonis, així com president del comitè executiu del Summit Shopping Tourism & Economy.

Totes aquestes credencials li han valgut per impulsar la candidatura i pressionar les institucions polítiques en escenaris com ara el Círculo Ecuestre, famós club empresarial de les elits barcelonines situat a la cruïlla

del carrer Balmes amb l'avinguda Diagonal. El febrer de 2020, va pronunciar un discurs en aquest indret selecte davant l'atenta mirada de 120 persones, entre les quals hi havia el president del Cercle d'Economia, Javier Faus, Javier Godó -comte de Godó- i Ricard Font, aleshores president de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC), empresa pública que gestiona diversos dominis esquiables catalans rescatats financerament amb diners de les contribuents.

En aquella ocasió, Samaranch Jr. va assegurar que "s'ha de convèncer el món de l'esport internacional que aquest projecte està fora de discussions polítiques", quelcom que s'ha convertit en una obsessió pels magnats del sector privat, que veuen en la cursa olímpica una oportunitat per esfumar les tensions entre Catalunya i l'Estat espanyol arran del procés independentista. "Barcelona és una ciutat potent, l'impuls dels Jocs Olímpics li ha donat una empenta que ha durat molts anys. Amb les situacions polítiques i socials que són complicades li cal un altre impuls", va cloure en la seva intervenció.

Per últim, la candidatura compta amb un as a la màniga anomenat Pere Miró, que avui dia és director general adjunt del COI i home de total confiança del president Thomas Bach. Miró va preferir continuar ocupant aquest càrrec davant ➔

Els presidents Pedro Sánchez i Pere Aragonès i el comte Javier Godó a l'acte del 250è aniversari de Foment del Treball.
| Foment del Treball

➔ l'ofertament per ser nomenat secretari general de l'Esport pel govern d'Artur Mas, però la seva presència no passa inadvertida pel món de l'extinta Convergència i l'any 2020 va rebre la Creu de Sant Jordi de mans de l'expresident català Quim Torra.

Un front empresarial

La imatge paradigmàtica de com s'està construint el projecte Pirineus-Barcelona 2030 es va captar el setembre de 2019, en un acte celebrat a l'Auditori 1899 del Futbol Club Barcelona rere el lema "Hi serem". La cita va ser organitzada per Sport Cultura Barcelona, espai que agrupa diferents clubs i entitats com el mateix Futbol Club Barcelona, l'RCD Espanyol, el Círculo Ecuestre, el RACC, el Club de Polo, el Club Nàutic de Barcelona, l'Orfeó Català o el Cercle del Liceu. És per això que la posada en escena va comptar amb la participació dels seus representants, però també –entre molts altres– de Samaranch Jr.

i d'Alejandro Blanco, que va assegurar: "Em trobo en un acte social en el qual es fan plantejaments als polítics i se'ls diu: 'Nosaltres volem això'". L'aleshores president del Barça, Josep Maria Bartomeu, investigat en l'actualitat pels delictes d'administració deslleial i corrupció entre particulars, va exercir d'amfitrió de l'esdeveniment.

Qui també va tenir una presència destacada en aquest acte va ser el president de Foment del

Treball, Josep Sánchez Llibre. El màxim dirigent de la patronal catalana va reafirmar el seu suport a la candidatura olímpica el mes de juny, en una trobada per commemorar el 250è aniversari de Foment que va comptar amb l'assistència dels presidents del govern espanyol i català. En aquesta ocasió, Sánchez Llibre va demanar "el retorn a la normalitat política amb diàleg" i dos grans acords: l'ampliació de l'aeroport del Prat –frustrada temporalment– i la presentació de la candidatura dels Jocs Olímpics d'hivern Pirineus-Barcelona, apel·lant que "en el primer trimestre de l'any 2022 el COI pugui designar oficialment que la candidatura guanyadora dels Jocs Olímpics d'hivern per a l'any 2030 sigui Pirineus-Barcelona".

Darrerament, Pere Aragonès ha defensat l'aposta olímpica a la Trobada Empresarial al Pirineu, celebrada a la Seu d'Urgell (l'Alt Urgell) el 29 d'octubre de 2021. En aquesta ocasió, membres de la plataforma opositora Stop Jocs Olímpics

van interrompre la conferència del president de la Generalitat, aixecant-se entre el públic i alçant la veu per interpel·lar-lo: "Tu, que et fas dir ecologista, ens vols ficar uns Jocs Olímpics d'hivern en un moment d'emergència climàtica. Els teus informes de la Generalitat diuen que en quinze o vint anys no hi haurà neu, no serà viable". Així doncs, tot apunta que el trajecte cap a la hipotètica celebració de l'olimpíada no serà un camí de roses. ❁

L'oposició enfront de la trajectòria de treball

Reconeguts espais de treball i Araceli Segarra, a la CUP, però també a la llista de milers d'adherents.

"Els referèndums són perillosos". Aquesta va ser la resposta que Juan Antonio Samaranch júnior va donar quan el diari *El País* li va preguntar en una entrevista si l'espantava una consulta sobre els Jocs a la ciutadania. Dos mesos abans, el juliol de 2019, el Parlament de Catalunya havia aprovat una moció de la CUP –amb els vots favorables d'ERC, JxCat i En Comú Podem– que instava l'anterior govern a impulsar una consulta perquè la població dels Pirineus pugui votar sobre la celebració o no de la cita olímpica, "fomentant un debat públic, obert i transparent".

Aquest compromís també consta al Pla de Govern de la XIV legislatura acordat per ERC i JxCat, però a les comarques afectades pel possible esdeveniment, ningú ha explicat encara com i quan es pretén dur a terme. Tanmateix, tant el president Pere Aragonès com la consellera de Presidència, Laura Vilagrà, han expressat públicament en diverses ocasions la seva intenció de fer un referèndum, que Ada Colau, alcaldessa de Barcelona, reclama que també impliqui a la població de la capital catalana "si es demana a Barcelona que acompanyi aquest projecte posant-hi el nom".

De fet, Vilagrà ha anunciat que els pressupostos de la Generalitat pel 2022 contemplaran una partida de 800.000 euros per a fer efectiva la votació. Aquesta s'hau-

ió es fa forta de la “manca nsparència”

portistes com Kilian Jornet
així com càrrecs electes de
d'ERC i JxCat, lideren una
mesions contràries als Jocs

David Bou | @dvdbou

*Roda de premsa de
presentació del manifest
de la plataforma Stop
JJOO, el 10 de novembre
a la seu barcelonina del
Col·legi de Periodistes
de Catalunya.*
| Sira Esclasans

ria de dur a terme a les sis comarques de l'Alt Pirineu i l'Aran, el Ripollès i el Berguedà, d'acord amb la llei de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana. Un darrer detall que aboca dubtes sobre la possibilitat que la pregunta no sigui binària i que la votació no tingui caràcter vinculant.

A l'altra banda del tauler de joc ha emergit la plataforma Stop Jocs Olímpics, que es va presentar el mes d'agost a Bellver de Cerdanya amb l'objectiu d'aglutinar l'oposició a la candidatura. El 10 de novembre, el col·lectiu va fer públic un manifest titulat "Per un Pirineu viu, aturem els JJOO d'hivern", rubricat des del seu inici per més d'una quarantena de personalitats vinculades a la serralada com les esportistes Araceli Segarra i Kilian Jornet, així com per càrrecs públics d'ERC, JxCat i la CUP.

En la missiva, que ja ha recollit milers d'adhesions individuals i col·lectives, exigeixen "retirar la candidatura dels JJOO d'hivern 2030 i enterrar definitivament el macroprojecte", així com "canalitzar les inversions per cobrir necessitats que té la muntanya per transitar cap a un canvi de model socioeconòmic basat en la vida dels pirinencs i pirinenques i en la defensa del territori". Al seu torn, també denuncien que tot s'està duent a terme "amb secretisme i opacitat, sense la participació de la pobla-

ció del territori i sota l'impuls dels lobbies econòmics". La plataforma es nodreix en part de les propostes recollides a Pirineu 2030, un fòrum de debat per explorar alternatives de futur i que fins al dia d'avui ja ha celebrat tres jornades.

Equilibris a Palau

El 3 d'agost, el Consell Executiu del govern català va acordar la creació d'una Comissió Interdepartamental per a l'elaboració del projecte olímpic, que hauria de fixar les directrius i mecanismes de participació ciutadana. A aquest òrgan se li sumaria una taula de representació territorial i una oficina tècnica, sota la batuta del Departament de la Presidència, que "gestioni la governança i la valoració de la candidatura". Així ho explicava Laura Vilagrà a finals del mes de setembre, en un document on responia a una bateria de preguntes parlamentàries plantejades per la CUP. Tanmateix, de moment no hi ha constància que aquests espais s'hagin activat.

El canvi de govern al Palau de la Generalitat va enterrar definitivament el projecte liderat fins aleshores per l'anterior conseller de

Territori i Sostenibilitat, Damià Calvet (JxCat). El seu plantejament havia aixecat reticències a ERC i el partit va escenificar un canvi de rumb, assegurant que la proposta olímpica és una "oportunitat que ha d'anar de la mà del consens social i territorial", tal com va explicar Aragonès en la carta que va remetre al Comitè Olímpic Espanyol (COE).

L'organisme esportiu i el govern espanyol han estat cabdals per a la inclusió d'Aragó als plans de la candidatura. El president del COE, Alejandro Blanco, juntament amb Miquel Iceta, ministre espanyol de Cultura i Esports, i el mateix Pedro Sánchez, es van

reunir el mes de setembre amb el cap de l'executiu aragonès, Javier Lambán (PSOE), per persuadir-lo de tornar al projecte. Lambán havia declinat participar-hi abans de l'estiu, enutjat pel que considerava una "manca d'igualtat" respecte de la proposta catalana. A més, es preveu que l'aposta espanyola pels Jocs pugui incloure altres seus fora de les seves fronteres, amb l'objectiu de traslladar-hi la celebració de disciplines esportives que requereixin condicions i instal·lacions inaccessible dins el mateix Estat.

*Les entitats
reclamen retirar
la candidatura
i enterrar
definitivament
el projecte*

Dues dècades de cursa

El primer projecte per acollir uns Jocs Olímpics d'hivern a l'Estat espanyol va ser el de Jaca (Aragó) per a l'edició del 1998. Des d'aquella primera derrota, la ciutat del Pirineu aragonès ha intentat en diverses ocasions acollir en solitari l'esdeveniment, però el seu propòsit mai ha resultat exitós.

L'any 2010, l'aleshores alcalde de Barcelona, Jordi Hereu (PSC), va anunciar les pretensions de conformar una candidatura, però el triomf posterior de Xavier Trias (CiU) el va deixar fora de joc. El nou batlle de Barcelona va descartar presentar-se als Jocs de 2022 i va posposar la iniciativa fins al 2026, sense ni tan sols imaginar-se que la irrupció d'Ada Colau al consistori l'apartaria d'aquest desig. Els Comuns van frenar les intencions de Trias, però l'actual alcaldessa mai ha tancat del tot la porta a la participació de la capital catalana en un projecte futur.

Coincidint amb la nova etapa de diàleg oberta entre els governs espanyol i català, el PSOE ha pres la torxa olímpica com una oportunitat per destensar el conflicte polític. La candidatura Pirineus-Barcelona 2030 podria tornar a escenificar, en el marc d'un macroesdeveniment esportiu de repercussió mundial, una situació de normalitat i una oportunitat de negoci que les elits polítiques i econòmiques ja fa massa temps que enyoren. ❁

Un mal clima pel

La glacera del Mont Perdut és avui dia la tercera més extensa dels Pirineus. Des de fa temps està escindida en dues, les glaceres superior i inferior del Mont Perdut, amb una extensió actual de 29,6 i 5,3 hectàrees (en total 34,9). En el seu màxim recent, a mitjan segle XIX, la seva extensió era de 267 hectàrees. El seu desglaç s'ha accelerat a conseqüència del canvi climàtic.

| Juli Soler Santaló
(Arxiu Fotogràfic Centre Excursionista de Catalunya), 1910
| Jordi Camins, 2019

Olga Margalef | @La_Directa

La candidatura olímpica entra en contradicció amb la gravetat del diagnòstic científic i el context d'emergència climàtica, que les pròximes dècades transformarà els Pirineus en una serralada amb menys neu i gel

L'escalfament global està afectant de forma dràstica les zones alpines i provoca canvis profunds en el paisatge i el funcionament dels ecosistemes. Al Pirineu, l'augment de temperatura ens duu a un nou escenari: una serralada lliure de glaceres, en la que el mantell de neu tindrà menor gruix i durada. Un context en què les estacions d'esquí cada cop tindran més problemes de viabilitat. Més enllà dels riscos i l'elevat cost energètic que suposarien uns Jocs d'hivern en plena emergència climàtica, té sentit apostar per una enorme inversió pública en infraestructures de tan poc recorregut?

Segons el Servei Meteorològic de Catalunya, l'increment tèrmic al Pirineu ha estat d'1,3 °C al llarg dels darrers cinquanta anys. Un escalfament que pot semblar poc pel nostre dia a dia, però que suposa situar uns 200 metres més amunt la cota a la qual trobem els zero graus. Quan parlem de previsions de futur, hem de tenir en compte que aquestes dependran del volum d'emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH) a l'atmosfera. És per això que les climatòlogues defineixen diversos escenaris d'emissió que anomenen "trajectòries de concentracions representatives" (RCP, per les seves sigles en anglès).

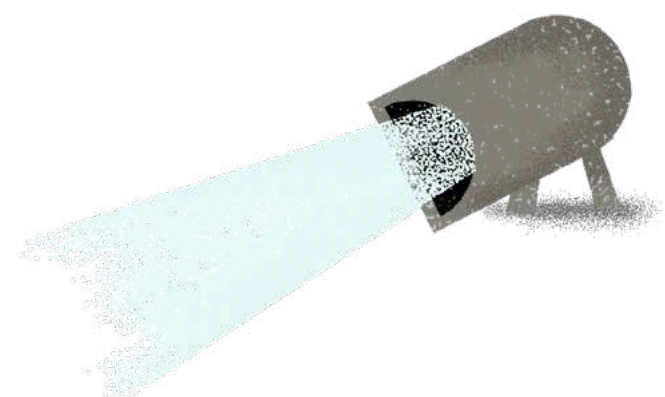
El darrer informe de l'Observatori pirinenc del canvi climàtic (OPCC), una iniciativa pública trans-

fronterera orientada a proveir eines per la gestió en context d'emergència climàtica, recull el resultat de les diferents projeccions per a la regió pirinenca. Segons aquest informe, si les emissions de GEH s'estabilitzessin les dècades vinents (escenari anomenat RCP 4.5), l'increment de les temperatures màximes mitjanes seria d'entre 1,4 °C i 3,3 °C pel 2050 i d'entre 1,9 °C i 4,2 °C per al 2100. En canvi, un futur amb emissions creixents a una velocitat semblant a l'actual (escenari anomenat RCP 8.5) suposaria un escenari molt més funest, en què les temperatures màximes mitjanes s'enfilarien entre els 2 °C i els 4 °C el 2050 i entre els 4,3 °C i 7,1 °C a finals de segle.

Els Pirineus es fonen

Tot i que l'OPCC remarca que els Pirineus patiran un augment dels fenòmens meteorològics extrems, no es projecten canvis significatius en els valors mitjans de precipitació en les pròximes dècades. És per això que l'efecte del canvi climàtic sobre la innivació està estretament relacionat a l'increment de temperatura. Les dades parlen per si soles. Un estudi recent, liderat per Nacho López-Moreno, membre de l'Institut Pirinenc d'Ecologia (IPE-CSIC), pronostica que el gruix del mantell de neu es reduirà en un 30 % i perdurará de vint a trenta dies menys a l'any a cota 2.000, amb escalfaments d'entre 1 °C i 4 °C. "Aquest serà un

s Jocs

tant, susceptibles a modificacions pel canvi climàtic. Grau assenyalava que aquests efectes són sobretot visibles en ecosistemes fràgils de l'estatge alpí, com les congesteres de muntanya, que acullen espècies adaptades a viure sota la neu fins ben entrat l'estiu.

Una proposta fora d'època

Acollir uns Jocs Olímpics d'hivern implicarà millorar i ampliar remuntadors, canons de neu i edificacions, la construcció de les quals pot tenir un impacte destacable sobre els ecosistemes d'alta muntanya. A més a més, comportarà una enorme inversió pública en infraestructures situades en zones exposades a creixents riscos naturals i que difícilment s'amortitzaran.

Avui dia, les estacions d'Espòt Esquí, Port Ainé i Port del Compte ja no són viables de forma natural i depenen de la generació de neu artificial. Què passarà amb el futur increment de temperatura? Un estudi liderat per la Universitat de Grenoble conclou que si es dona un escenari d'estabilització de les emissions (RCP 4.5) i un escalfament d'entre 1 °C i 3 °C, el 80 % de les estacions pirinenques seran dependents de la neu artificial entre el 2030 i el 2050. El mateix estudi apunta que gairebé un 40 % de les estacions no podran fer front als canvis d'innivació ni tan sols amb l'ús de canons de neu l'any 2100. Les previsions són molt més crues en un escenari d'emissions creixents (RCP 8.5) i escalfament per sobre dels 5 °C: desemboquen a un final de segle sense cap estació viable a tot el Pirineu.

L'organització de Jocs d'hivern en regions que no compleixen les condicions naturals per la seva viabilitat no ve de nou. Així va succeir a Sotxi l'any 2014, on va ser imprescindible omplir les pistes de neu artificial. Fins i tot a Vancouver 2010, on es partia d'unes condicions molt més adequades, es van trobar amb dificultats per assegurar una correcta innivació. Però per molt que se salvés l'escomesa de la mateixa manera l'any 2030 als Pirineus, les previsions climàtiques deixen clar que durant la segona meitat de segle gran part de la inversió podria quedar inservible.

La gravetat del diagnòstic científic contrasta de ple amb la candidatura olímpica, una proposta que es posa sobre la taula obviament la greu crisi climàtica i energètica. Les veus crítiques del territori destaquen, a més a més, que la candidatura profunditza en un model de desenvolupament turístic intensiu i caduc. És per això que reclamen propostes que els permetin adaptar-se a la nova realitat climàtica, generar infraestructures que dotin de serveis bàsics als seus habitants i llocs de treball fora de la precarietat i la temporalitat. ❁

escenari molt plausible a mitjans de segle, encara que aconseguim estabilitzar les emissions les pròximes dècades", assenyalava l'investigador.

Una de les imatges més icòniques i evidents del canvi climàtic a les zones alpines és el retrocés de les glaceres, i els Pirineus no són una excepció. La geòloga i investigadora de l'IPE-CSIC Ana Moreno ho corrobora: "Podem assegurar amb certesa que a les glaceres del Pirineu els queden poques dècades de vida". Tant López-Moreno com Moreno són coautors d'un estudi publicat enguany que certifica la pèrdua del 23 % de la superfície coberta per glaceres al Pirineu en tan sols una dècada. El gruix d'aquestes s'ha reduït en més de sis metres de mitjana pel mateix període. Moreno destaca que els estudis paleoambientals desenvolupats a la glacera del Mont Perdut (Osca) mostren que ens trobem en un període excepcionalment càlid. "En els darrers 2.000 anys no hem vist episodis de fusió de la intensitat que registrem ara", afegeix.

Gran ventall d'impactes

Els ambients d'alta muntanya patiran un increment dels riscos geològics com esllavissades o allaus,

que tindran impacte directe sobre la gestió d'infraestructures existents o futures. Segons Marta Guinau, professora de la Universitat de Barcelona, una qüestió important és la intensificació dels episodis meteorològics extrems, que són capaços de detonar no només inundacions sinó també esllavissades o desprendiments de roca. La inestabilitat dels vessants també es veu propiciada per la desaparició del sòl o substrat rocós permanentment congelat, anomenat permagel, o l'ocurrència d'incendis en vessants forestals. Guinau afegeix que "aquest és un risc a tenir en compte a cotes elevades on trobem la majoria d'estacions d'esquí del Pirineu, però també present a cotes més baixes i poblades".

Per altra banda, l'escalfament ja està provocant canvis en els ecosistemes pirinencs. Segons Oriol Grau, coordinador científic del parc natural de l'Alt Pirineu, entre les afectacions potencials s'inclouen canvis en la distribució i diversitat d'espècies, o l'alteració dels cicles fenològics. Els cicles fenològics fan referència a la part del cicle vital de les espècies que és regulada per factors estacionals o climàtics (com, per exemple, el moment de floració en la vegetació o de migració de certa fauna) i, per

El ritme actual de fusió de les glaceres és inèdit en els últims 2.000 anys

Un monocultiu tu

Augment del valor mitjà anual de temperatura màxima a la regió pirinenca	Escenari 4.5	Escenari 8.5
Any 2030		1°C - 2,7 °C
Any 2050	1,4 °C - 3,3 °C	2,0 °C - 4,0 °C
Any 2100	1,9 °C - 4,2°C.	4,3°C - 7,1°C

Augment del valor mitjà anual de temperatura mínima a la regió pirinenca	Escenari 4.5	Escenari 8.5
Any 2030		0,9 °C - 2,2 °C
Any 2050	1,2°C -a 2,8 °C	1,7 °C - 3,3 °C
Any 2100	1,6°C - 3,5°C	3,6 °C - 6,0 °C

Font: El canvi climàtic als Pirineus: impactes, vulnerabilitat i adaptació. Bases de coneixement per a la futura estratègia d'adaptació al canvi climàtic als Pirineus

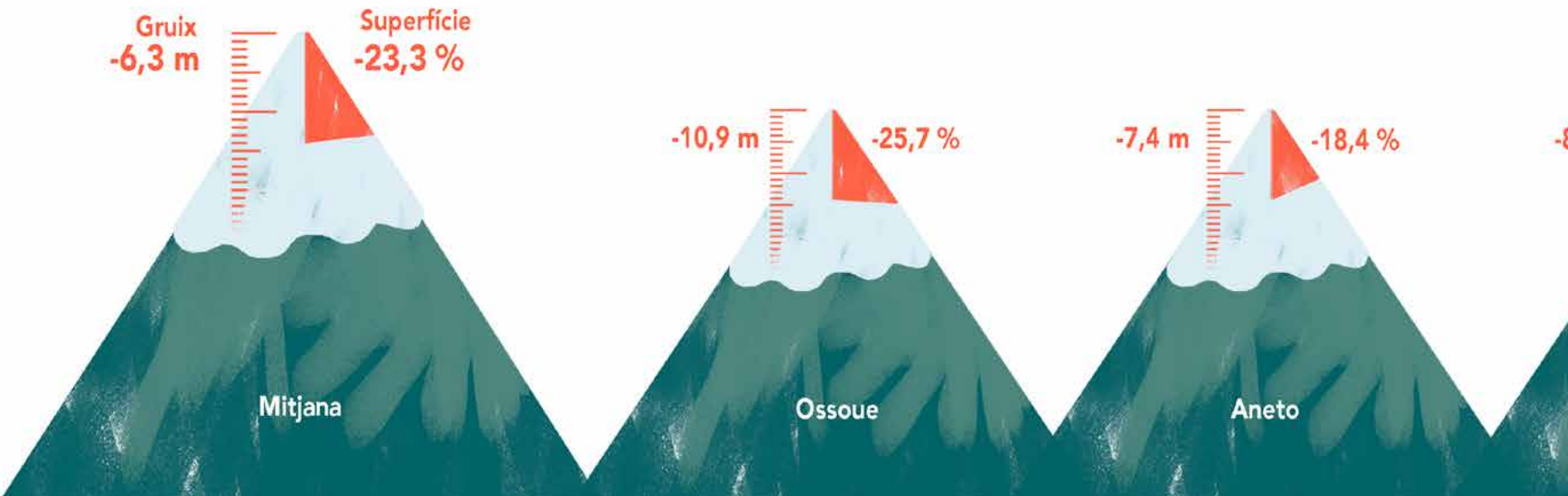
Impacte en la intensitat i la regularitat de les nevades l'any 2050

Disminució del 30 % del gruix de neu precipitada al llarg de l'hivern

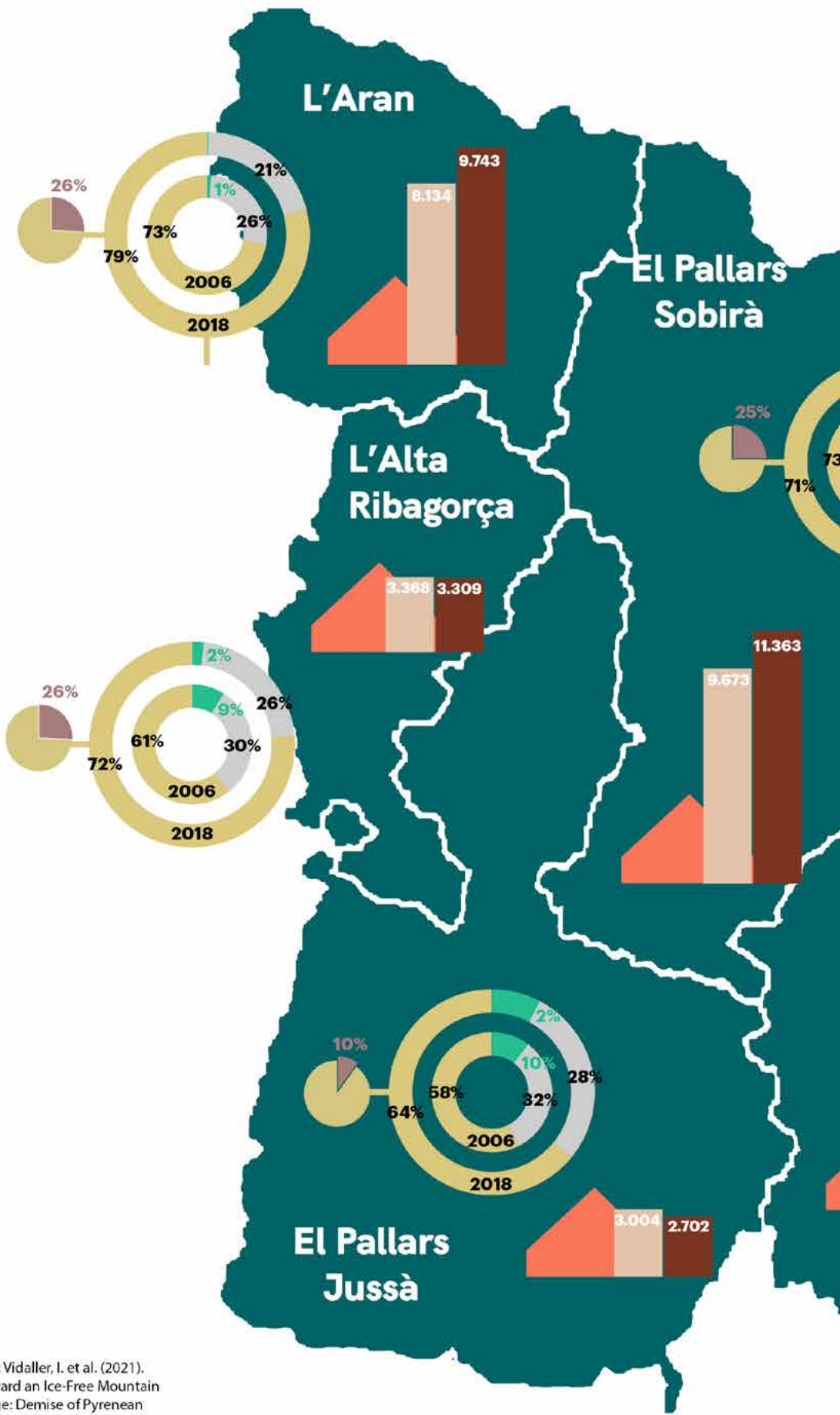
Entre 20 i 30 dies menys anuals de precipitació en forma de neu

Font: López-Moreno, et al. (2017). "Different sensitivities of snowpacks to warming in Mediterranean climate mountain areas". Environmental Research Letters.

Reducció de les glaceres dels Pirineus 2010-2020

Font: Vidaller, I. et al. (2021). "Toward an Ice-Free Mountain Range: Demise of Pyrenean Glaciers During 2011–2020". Geophysical Research Letters,

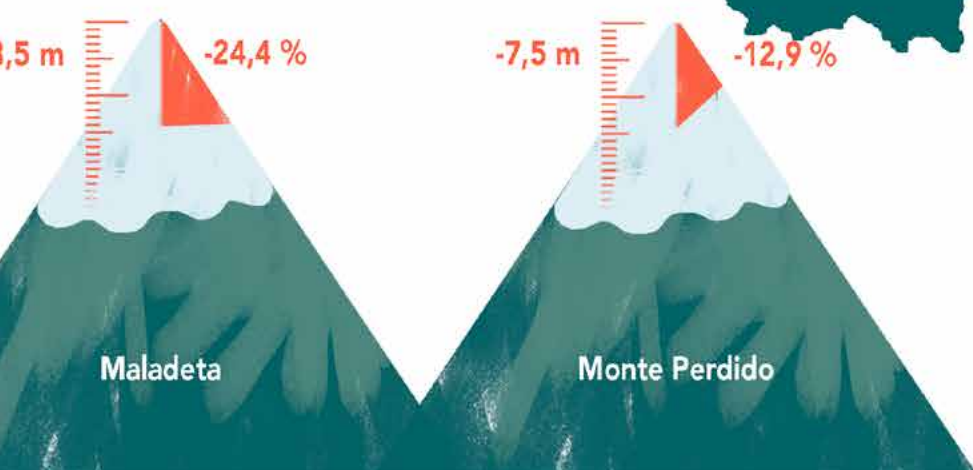
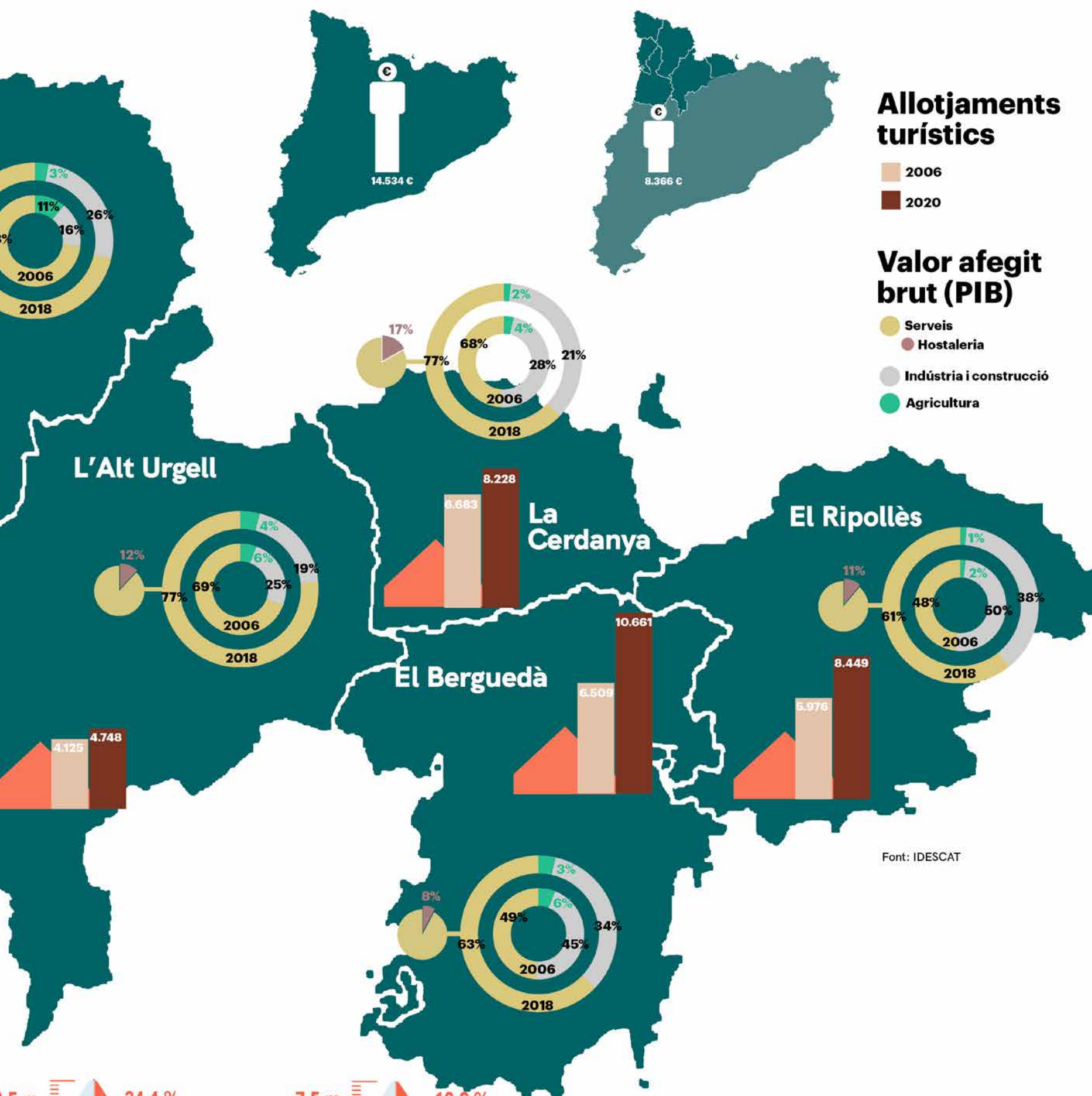

rístic insostenible

Renda mitjana anual per persona - 2017

Catalunya

L'Alt Pirineu i Aran

Llavors de futur pels Pirineus

Ivet Eroles | @IvetEroles

A l'alta muntanya broten nombroses propostes de desenvolupament sostenible en contraposició al monocultiu turístic, un model caduc que podria veure's accentuat amb la celebració dels Jocs Olímpics d'hivern

Fa uns anys, quan s'obria el llibre de ciències socials, hi havia textos i imatges que mostraven els diferents tipus de conreus. Això permetia una aproximació teòrica a totes aquelles persones que no vivien el camp en primera persona. En l'actualitat, amb les noves tendències educatives, els nostres paisatges i camps i les maneres de treballar-los, potser s'intenten ensenyar d'una altra manera, però el contingut és el mateix. El professorat, en alguna aula d'institut, encara explica que la monocultura, també anomenada monoconreu o monocultiu, consisteix a cultivar una sola espècie de planta en una zona. Potser també s'anima a comentar que aquesta pràctica té efectes negatius sobre la biodiversitat i els ecosistemes, com pot ser l'empobriment dels sòls o uns cultius més vulnerables davant de plagues. Però des de fa temps, diferents veus crítiques alerten d'un altre tipus de monocultiu, el del turisme. Són veus que anys ençà no quedaven recollides als llibres de text. Es pronuncien de forma descentralitzada i moltes d'elles fan eco entre les valls pirinenques. Els noms d'aquests territoris tornen a sonar en els despatxos on es perfila la candidatura als Jocs Olímpics d'hivern, de la qual encara se'n coneixen pocs detalls. Tanmateix, tenint en compte els precedents d'aquesta mena d'esdeveniments, aquests han tingut per tendència potenciar els monocultius.

La investigadora ecofeminista Federica Ravera explica que "els Pirineus han anat perdent progressivament la seva funció cabdal de provisió d'aliments, a causa dels canvis provocats pel despoblament i les migracions a zones urbanes". Per aquesta investigadora de la Universitat de Girona, en les últimes dècades, o bé s'han començat a desplegar polítiques de conservació dels espais naturals, o bé s'ha fomentat un desenvolupament econòmic basat en l'explotació i l'espoliació de recursos, terres i persones, en el turisme i les segones residències, un model que "interpreta el territori des d'una perspectiva urbanocèntrica, i l'entén com un espai d'esbarjo i d'aventura. Això ha canviat profundament l'organització econòmica i social dels Pirineus i del seu paisatge, amb

una pèrdua progressiva de llibertat en la presa de decisions sobre el mateix model de desenvolupament, una pèrdua d'autoestima i d'identitat i una pèrdua d'ecosistemes molt valuosos per la conservació de la biodiversitat, com són les pastures de muntanya i el paisatge mosaic", comenta Ravera.

Des de la Cerdanya, Núria Burgada, activista ambiental i mestra jubilada, manifesta que aquest model crea territoris dependents i admet que el tipus de turisme que reben és "depredador i poc curós amb la natura". "A més de terciaritzat, el Pirineu està funcionaritzat", afegeix Vanesa Freixa, que explica que el sector serveis o els treballs derivats de l'administració són les principals fonts d'ocupació de la zona. La creadora Vanesa Freixa genera pensament crític al voltant de la ruralitat i ha gestat diferents projectes al Pallars Sobirà,

com l'Escola de Pastors de Catalunya, l'empresa de dinamització local mOntanyanes o l'Associació Obrador Xisqueta, que reivindica la llana de les ovelles autòctones, les xisquetes, així com l'ofici de pastor o pastora i l'artesanía tèxtil.

Veus com les de Ravera, Burgada o Freixa assenyalen algunes de les conseqüències que ha generat aquest model

territorial, com l'augment de preus, la dificultat d'accés a l'habitatge, la massificació de les muntanyes, el treball estacional i precari, l'abandó de pràctiques i oficis, l'oferta cultural limitada, les mancances en els serveis públics o la fràgil i gairebé inexistent xarxa de transport públic, entre altres problemes endèmics de les àrees rurals i de muntanya.

Cases sense focs, pobles buits

L'Informe sobre el sector de l'habitatge a Catalunya de l'any 2020 posa de manifest que els preus de compra i venda d'habitatges de l'Alt Pirineu i Aran són els segons més alts de Catalunya, després dels de l'àrea metropolitana de Barcelona. De fet, en tot l'Alt Pirineu, "més de la meitat dels habitatges són segones residències o estan buits", exposa Sílvia Rodríguez, de mOntanyanes, amb dades extretes de l'últim cens de població i l'habitatge, elaborat

El model actual fomenta la pèrdua d'identitat, autoestima i biodiversitat

L'Escola de Pastors de Catalunya treballa pel relleu generacional de la ramaderia extensiva, amb un enfocament agroecològic.
| Escola de Pastors de Catalunya

per l'Institut Nacional d'Estadística (INE) fa deu anys. Si els censos poblacionals del passat es basaven a contar els focs que hi havia encesos a les cases durant l'hivern, en l'actualitat només hi ha fogatge en menys de la meitat de llars. Des de mOntanyanes, Rodríguez desenvolupa diferents projectes relacionats amb les polítiques d'habitatge i es troba que "els criteris que defineixen la demanda o la tensió del mercat estan fets tenint en compte la realitat de les àrees urbanes i no la de les zones rurals, així que és difícil obtenir una radiografia

completa del territori, del qual manquen moltes dades". De totes maneres, ha pogut detectar que la Val d'Aran i la Cerdanya són les comarques que presenten una major problemàtica, seguit des del Pallars Sobirà. És a dir, les comarques que tenen més pressió turística. Sílvia Rodríguez entén l'accés a l'habitatge com un factor essencial per fixar la població, ja que la demografia del territori ja és fràgil per si mateix: "Si deixem l'habitatge en mans de les dinàmiques del mercat privat, pot ser que els preus vagin pujant en un parc molt limitat, fet que dificultarà que la gent pugui quedar-se a viure aquí".

Per Rodríguez, "des de les administracions s'hauria de treballar amb la idea d'ampliar el parc públic d'habitatges perquè és l'única manera de garantir que hi ha un mínim d'oferta a preus que la gent pot pagar". Al mateix temps, ella considera que "és el moment de començar a explorar nous formats d'accés a l'habitatge, com masoveries, models cooperatius, sessions d'ús, tinences intermèdies...". En aquesta direcció trobem la cooperativa d'habitatge la Tremolina de Muntanya, així com Coop d'Era, una cooperativa d'arquitectura al

servei de la transformació social, ambdós projectes establerts al Pallars Sobirà.

L'impacte del turisme de masses

Roger Martorell, guia de muntanya, denuncia aquesta situació des de la Val d'Aran. La seva feina està relacionada amb el turisme, però reconeix que si n'hi ha tant, arribarà un moment en què no podrà oferir una experiència de qualitat en una muntanya amb bones condicions, ja que tot estarà envaït pel turisme de masses, "que

rebuta preus, abaixa salaris i condicions". Al mateix temps, exposa que un dels principals problemes és l'estacionalitat, que genera precarietat laboral. Ell pot intentar desestacionalitzar els seus serveis, però la majoria de persones treballen per compte d'altri en temporades molt intenses i concentrades en pocs mesos. Per Martorell, la celebració d'uns

Jocs Olímpics d'hivern només faria més viva la frase "pa per avui, gana per demà".

És un punt de vista que comparteix amb Xavi Pedemonte, que és el president del comitè d'empresa de Port Ainé, una estació d'esquí alpí ubicada al Pallars Sobirà que pertany a Ferrocarrils de ➔

L'habitatge accessible és un factor essencial per fixar la població

Antigament, el cens poblacional als Pirineus es feia a partir de les xemeneies que treien fum. Avui dia es pot comprovar com moltes cases del Pallars Sobirà són buides, malgrat la necessitat d'habitatge.
| Jordi Delgado

➔ la Generalitat de Catalunya (FGC). “M’agradaria donar per suposat que, en general, es compleixen uns mínims a escala laboral, però no és així”, reconeix Pedemonte, que no només es refereix a la gent que es dedica al turisme de neu, “sinó al gran col·lectiu que treballa al riu o a les persones que tenen feines relacionades amb l’hostaleria i la restauració”. Des del comitè d’empresa, l’any 2014 van aconseguir una gran fita laboral: entrar dins del conveni de la divisió de Turisme i Muntanya d’FGC, pel qual ja es regien altres estacions. Ho van fer per mitjà de la lluita sindical, convocant una vaga en plena campanya de Nadal. “Aquella vaga no es va dur a terme mai, ja que va suposar un gran rebombori mediàtic i el dia abans ens van trucar per informar-nos que acceptaven les nostres demandes”, recorda Pedemonte, que exposa que van fer “de punta de llança, però s’ha de seguir, experiències com aquesta s’haurien de reproduir en tots els àmbits”.

Roger Martorell i Xavi Pedemonte treballen en un context especialment vulnerable davant les conseqüències de l’emergència climàtica. Eva Campi, directora de l’estació d’esquí nòrdic d’Aransa, a la Cerdanya, és conscient del que apunten tots els models científics respecte a l’augment de temperatura que experimentaran els Pirineus els pròxims anys. A Aransa no tenen circuit de neu artificial. “Fer innivació artificial no ens convé, ni a escala econòmica, ni a escala ambiental”, exposa Campi, que s’ha format en Ciències Ambientals. A l’estació

Està creixent la venda directa de derivats làctics i de productes agroecològics

que gestiona només tenen un canó de baixa pressió que utilitzen per reforçar l’entrada, que és on passa més gent. Pensant en un futur pròxim, estan cercant fórmules per adaptar-se. Potser els tocarà pujar de cota l’estació, reinventar-se. Les estacions d’esquí nòrdic tenen un impacte més lleuger que les d’alpi, tant pel volum de gent que atreuen com pel fet d’estar més integrades al medi natural. A més, el model de gestió de l’estació d’Aransa fomenta la cooperació entre el veïnat, tot i tenir la forma jurídica de Societat Limitada (SL). L’empresa està formada per 21 sòcies del poble d’Aransa i a la pràctica funciona com una cooperativa. Campi també és la primera tinent d’alcalde de l’Ajuntament de Lles i en aquesta legislatura han hagut d’adoptar mesures per protegir el medi ambient, fruit de la massificació que rebien els estanys de la Pera en temporada alta. D’aquesta forma, han regulat els accessos a l’entorn natural, tal com ha passat en altres indrets dels Pirineus, com els que condueixen a la pica d’Estats, al Pallars Sobirà.

Territoris diversificats

Als llibres de text no només hi ha fotos de monocultius, també n’hi ha d’altra mena, com els policonreus o la policultura, un tipus d’agricultura que utilitza collites múltiples sobre la mateixa superfície. I és que una major varietat de collites proporciona l’habitatge per a més espècies i això augmenta la biodiversitat. De ben segur, aquest és un contin-

gut que no passen per alt a l’Escola de Pastors de Catalunya, que treballa pel relleu generacional de la ramaderia extensiva per mitjà de la incorporació de noves persones al sector primari, amb un enfocament agroecològic. I és que la mateixa terra ensenya els camins cap a un desenvolupament sostenible: davant del monocultiu, la diversificació.

Per Federica Ravera, els Pirineus “haurien de recuperar i valorar la seva funció vital de producció d’aliments i protegir els recursos naturals i apostant per la sobirania alimentària”. En aquest sentit, l’experiència de Quim Canals i Gemma Povill, al Ripollès, és il·lustrativa. Fa més de vint anys van iniciar un projecte de ramaderia i derivats làctics a Campdevàrol, fins que la zona es va massificar de tal manera que van haver de marxar amb el seu ramat d’ovelles. Ara, segueixen amb el seu projecte Pastura Salvatge a Vallfogona del Ripollès. A l’Alt Urgell, David Masferrer ha gestat una iniciativa centrada en l’agricultura ecològica d’alta muntanya que trenca amb la tendència habitual, centrada en les explotacions ramaderes. A Tresors del Cadí aposten per la venda directa de circuit curt i formen part de l’associació Menja’t l’Alt Urgell, que reuneix petites productores i artesanes i té un establiment a La Seu d’Urgell. Seguint amb l’agricultura ecològica, a l’Alta Ribagorça es cultiven maduixes de muntanya, les maduixes de Siscarri, una classe de cultiu que diversifica l’economia.

Per la seva banda, Núria Burgada també considera que “es pot apostar per un model energètic que transiti cap a la descarbonització, amb petites instal·lacions d’energies renovables d’ús cooperatiu, públic o privat”. A més, creu que s’han

Un grup surt del refugi d'Amitges, amb la bretxa Soler Santaló i la cresta de la Sageta al fons, mentre Roger Martorell imparteix la formació dels tècnics esportius en muntanya mitjana, la primavera de 2018.
| Arxiu

de fomentar estudis centrats en el que el territori necessita, siguin mediambientals, de gestió forestal, de turisme sostenible, d'esports de muntanya, d'arquitectura i construcció bioclimàtica... També esmenta algunes iniciatives que coneix de primera mà, com l'escola Ridolaina de Montellà (la Cerdanya), on ha estat mestra durant molts anys, una escola pública, petita i rural que treballa per a uns infants que es cuiden i cuiden de la comunitat i de l'entorn. Al mateix temps, esmenta la tasca que realitzen des de la Fundació Kilian Jornet i des de Cerdanya en Acció pel Clima, entitats de les quals forma part, centrades en la cura del medi ambient, en especial de les muntanyes.

Estimar les arrels

Al seu torn, Vanesa Freixa està convençuda que "hem de tornar a arrelar, hi ha d'haver una injecció d'amor pel territori, per la cultura, ja que aquest amor s'acaba transformant en implicació". Fet i fet, l'arrel etimològica de cultura ve de cultivar, de conrear. En aquesta direcció, el Centre d'Art i Natura de Farrera, al Pallars Sobirà, fa 25 anys que actua com a agent de dinamització cultural. Al capdavant hi ha el Lluís Llobet, que sempre ha pensat que "en un territori com el de l'alta muntanya cada poble hauria de tenir un recurs cultural obert al públic". Per Llobet, aquest seria un model descentralitzat, en el qual la cultura esdevindria central i provocaria un arrelament de la població, ja que generaria llocs de feina. A més, assegura que arran de la pandèmia s'ha vist que els projectes que eren autònoms del turisme de masses han pogut seguir treballant, com és el seu cas. Una opinió compartida per Lúdia Molano

i Xevi Generó, del Refugi de Rasos de Peguera, al Berguedà. La majoria de la seva clientela prové de la comarca o de comarques veïnes, ja que des d'un inici van apostar pel territori. Continuen amb la filosofia amb què van néixer els refugis, amb la voluntat de donar aixopluc i gaudir de la natura amb un ritme lent. Des de Rasos de Peguera fan una tasca important de difusió i educació ambiental i encoratgen a la població a perdre la por a opinar sobre la celebració dels Jocs Olímpics d'hivern, per generar un debat ric en benefici del territori.

"En el fons, hi ha una cosa que compartim, que és una estima profunda pel lloc on hem nascut o on vivim", exposa la Vanesa Freixa. Per ella, "seria interessant poder recuperar els consells de les valls", tal com ho estan fent al sud de l'Estat francès, on estan creant un Parlament propi segons el que permet la llei. "Tindríem uns consells formats per persones de diferents àmbits i sectors amb la voluntat del bé comú, perquè el que ens vindrà en l'àmbit energètic i climàtic ens ha d'agafar amb una estratègia planificada", exposa Freixa, que reconeix que "no existeix una veu conjunta a escala territorial per dir què volem, no hi ha un clam unit per reclamar determinats temes, per això s'han de generar espais de trobada". Al cap i a la fi, es tracta de què el territori pugui decidir sobre el seu futur amb plena sobirania. ❁

Fracassos olímpics

Isaac Vilalta | @isaacvilalta

Una desena de ciutats han rebutjat acollir els Jocs d'hivern després de sotmetre-ho a referèndum. Els alts costos econòmics i ambientals han estat els principals arguments per oposar-s'hi

Els propers Jocs Olímpics que se celebraran són els d'hivern de Pequín 2022. La capital de la República Popular de la Xina ja va acollir els Jocs d'estiu de 2008 i només catorze anys després repetirà en una situació inèdita en la història de l'olimpisme. Mai abans una mateixa seu ha acollit les dues versions olímpiques i és que, històricament, l'especificitat de les seus d'hivern –allunyades de les grans ciutats– les fa poc compatibles amb l'envergadura d'uns Jocs d'estiu. Vist amb perspectiva, Pequín 2008 arrossega forts déficits i la cita del 2022 arriba envoltada de problemàtiques diverses.

“La selecció de Pequín per als Jocs del 2022 és molt més peculiar del que sembla a primera vista. Una raó: amb prou feines hi neva”. El diari nord-americà *The Atlantic* posa el dit a la nafra i és que, a més, les precipitacions a la zona de Pequín es concentren a l'estiu. Segons *The Atlantic*, però, els responsables de la seu olímpica ja han tranquil·litzat el Comitè Olímpic Internacional (COI): crearan prou neu artificial per a totes les competicions. El diari britànic *The Guardian*, per la seva part, hi posa retrospectiva. L'estadi olímpic de 2008, l'emblemàtic Niu d'ocell, amb prou feines s'ha tornat a omplir des d'aleshores i, a més, calcula que caldran trenta anys per amortitzar els 420 milions d'euros que va costar la seva construcció.

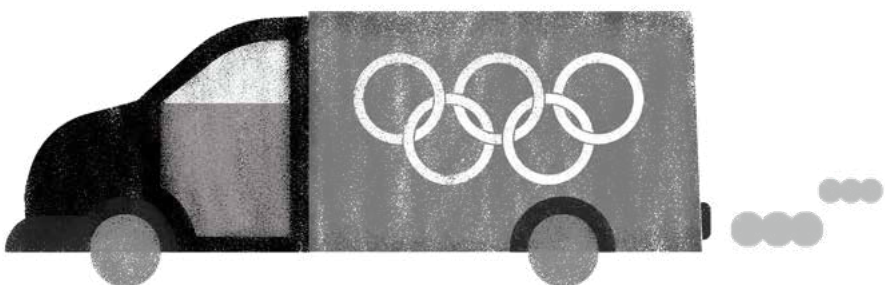
Però no només això. Construir les instal·lacions olímpiques de piragüisme va provocar l'expulsió de milers de persones de casa seva i poc temps després, l'agència

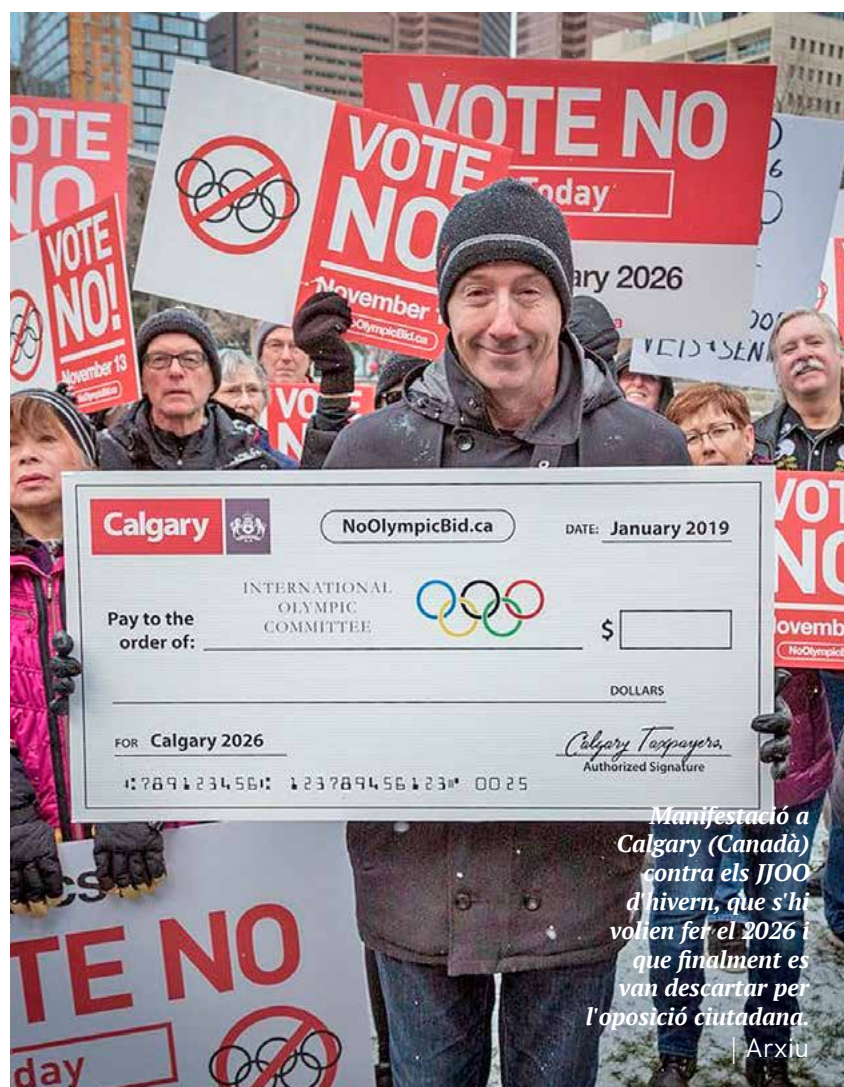
Reuters va descobrir que no tenien subministrament d'aigua. Allò va destapar la capsa de les vergonyes. Al cap de deu anys, el 2018, la majoria de les instal·lacions es trobaven en un estat deplorable. Les graderies de la pista de vòlei platja estan podrides; la pista de bicicròs (BMX), sepultada per la vegetació, i el Niu d'Ocell envoltat d'escombraries. Després dels Jocs d'estiu del 2008, els més cars de la història fins aleshores –algunes consultores detallen la inversió en més de 35.000 milions d'euros–, Pequín repetirà amb els Jocs d'hivern el 2022. El poder de l'olimpisme és enorme, però és possible qüestionar-lo?

La consulta popular del 1972

El que va passar el 1972 a Denver, als Estats Units, va deixar en estat de xoc les elits olímpiques. Dos anys abans, el COI havia anunciat oficialment que la capital de l'estat de Colorado acolliria els Jocs d'hivern de l'any 1976. Quedaven, per tant, sis anys de marge per poder preparar la cita olímpica amb garanties suficients. Denver i el tram de les muntanyes Rocalloses de l'estat de Colorado són una referència mundial en els esports d'hivern. Al mateix temps, però, són també un pol de pensament crític i ecologista, amb una comunitat molt sensible en qüestions mediambientals.

Si l'anunci olímpic s'havia fet el 1970, el mes de gener del 1971 va saltar la primera alarma. El representant estatal Bob Jackson va declarar a Associated Press: “Hauríem de dir a la nació i al món: ‘Ho sentim, estem preocupats pel medi ambient. Vam co-

Manifestació a Calgary (Canadà) contra els JJOO d'hivern, que s'hi volien fer el 2026 i que finalment es van descartar per l'oposició ciutadana. | Arxiu

metre un error, emporteu-vos els Jocs a un altre lloc". El desembre d'aquell any, Dick Lamm, que pocs anys després es convertiria en governador de Colorado, va assegurar a *Ski Magazine*: "Cada cop que faig una pregunta sobre ecologia, la gent olímpica em diu: 'No et preocupis, ja ens ocuparem d'això'". Lamm se sentia utilitzat per uns representants olímpics que no mostraven gens de respecte pel medi ambient. De seguida, grups d'activistes van crear el moviment Protegim el nostre entorn de muntanya. El COI va respondre modificant l'emplaçament d'algunes proves, però va rebre l'oposició frontal del veïnat de les noves zones afectades. La necessitat de crear neu artificial o transportar-la amb camions va agreujar la situació. Cada nova mesura presa per driblar les protestes encaria els Jocs.

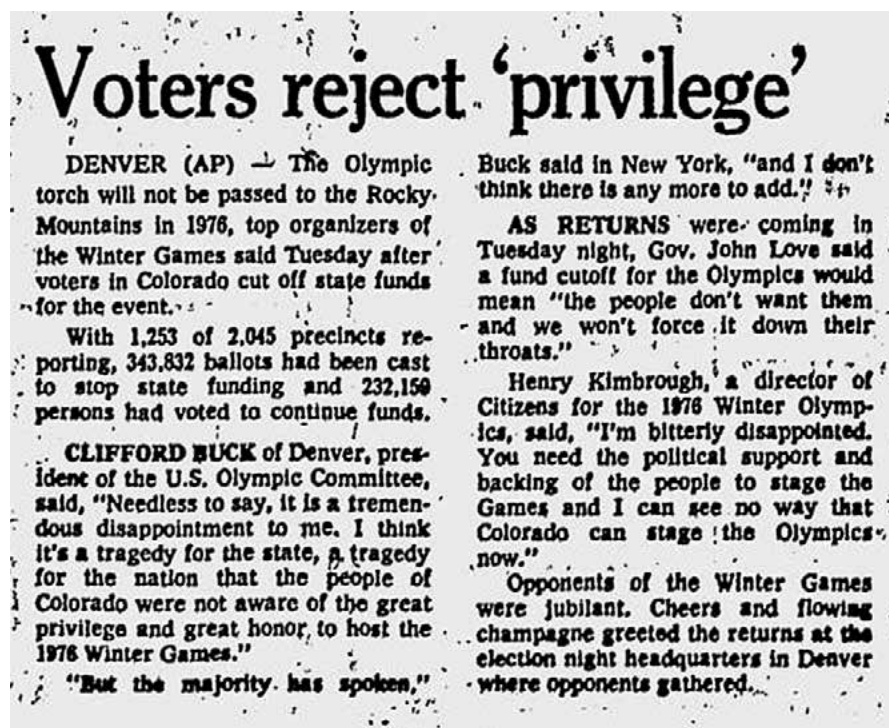
La tensió va esclatar definitivament amb les primeres xifres de despeses. La inversió disparada dels Jocs d'hivern del 1972 a Sapporo (el Japó) va alertar tot hom a Denver, on tot i no haver-se construït res encara, ja s'havien gastat més d'un milió de dòlars. En un clima molt enrarit, el vicegover-

nador de l'Estat de Colorado va admetre que mesos enrere havien mentit "una mica" sobre l'estat de les instal·lacions ja existents per assegurar-se l'elecció olímpica. D'aquesta forma, i malgrat l'oposició de diferents sectors empresarials, es va celebrar un referèndum. El 7 de novembre de 1972 es van convocar dues consultes, una a la ciutat de Denver i l'altra a la resta de l'Estat de Colorado, en les quals es plantejaven diverses esmenes a les partides públiques destinades als Jocs.

Amb una participació rècord, el rebuig a la cita olímpica es va imposar amb un 60%. Per primera i única vegada a la història, uns Jocs ja concedits van ser refusats.

Més referèndums al llarg de la història

El cas de Denver va mostrar que les normes del joc es poden moure amb la partida ja en marxa i, a més, que la ciutadania té prou força per plan-

L'oposició va guanyar el referèndum sobre els JJOO d'hivern del 1976 a Denver (Colorado).

| Arxiu

tar cara al poderós moviment olímpic. Aquests últims anys, s'han realitzat altres consultes populars per decidir sobre diferents candidatures olímpiques. El veïnat de Davos, Saint-Moritz i Munic va descartar la candidatura de les seves ciutats per acollir els Jocs d'hivern del 2022. Hamburg també va dir "no" als Jocs d'estiu del 2024 i Calgary i Sion van rebutjar els Jocs d'hivern de l'any 2026. Lausana, Oslo, Budapest, Cracòvia, Viena, Berna, Estocolm, Roma i Innsbruck també formen part de la llista recent de ciutats que han refusat els Jocs Olímpics.

Els motius principals acostumen a respondre a qüestions econòmiques

i mediambientals. Els plantejaments del COI i els diferents comitès organitzadors, així com les experiències d'altres seus, resulten fonamentals.

Sotxi, a Rússia, va acollir els Jocs d'hivern el 2014, un esdeveniment que va acabar col·leccionant un escàndol rere un altre. Tal com es recull en *Circus maximus*, d'Andrew Zimbalist (Ediciones Akal, 2016), els Jocs de Sotxi van costar uns 44.000 milions d'euros, quan estaven pressupostats en menys de 9.000 milions. La corrupció al voltant de les diferents oligarquies i la inversió privada van ser els principals problemes, però també la

contaminació, la violació de drets civils, així com les reubicacions forçoses denunciades per Human Rights Watch. Sotxi forma part de la història fosca de l'olimpisme.

Per frenar la desil·lusió creixent entre les futures candidatures olímpiques, el COI va aprovar una "Agenda Olímpica 2020" amb quaranta recomanacions, que promou projectes de menor pressupost i més respectuosos amb el medi ambient. Milà-Cortina d'Ampezzo (Itàlia), que acollirà els Jocs d'hivern del 2026, ha reduït el pressupost en més de 25 milions d'euros respecte de Pequín 2022, segons dades del COI. La candidatura italiana es va imposar a Estocolm-Are (Suècia) en la votació per ser seu olímpica. La falta de compromís econòmic per part del govern i el poc entusiasme popular van penalitzar la candidatura sueca.

Abans, ja havien caigut de la cursa olímpica del 2026 Calgary, al Canadà, i Sion, a Suïssa, en les quals el "no" va imposar-se en un referèndum, mentre que Graz, a Àustria, va retirar la seva candidatura quan es va anunciar que se celebraria, justament, un referèndum. A Milà-Cortina d'Ampezzo, el secretari d'Esports d'Itàlia, Giancarlo Giorgetti, va refermar la candidatura amb el convenciment que "no cal un referèndum. Hi ha una gran majoria de la gent que dona suport a la candidatura i estic convençut que les futures administracions locals també ho faran". ❁

Directa

La Directa SCCL
Riera d'Escuder, 38,
nau 1, planta 1
08028 Barcelona
Tel.: 935 270 982
Mòbil: 661 493 117
directa@directa.cat
www.directa.cat

Coordinació: David Bou
Edició: Jesús Rodríguez
Correcció: Miriam Tijani
Fotografia: Sira Esclasans
Il·lustració: Irene Pérez
Maquetació: Maria Conill

30 DIES DE FESTA,
ANYS DE MISÈRIA?
al Pirineu decidim
**STOP
JJOO**

Plataforma Stop JJOO
Twitter: @stopjjoo
Instagram: @stopjjoo
stopjjoo@gmail.com
www.stopjjoo.cat

